

KOFFIEPRIJS ANTICIPEERT OP **LAGER** AANBOD

TEKST: KOEN LAUWERS (FINANCIËEL ANALIST)

Na een scherpe prijsdaling is koffie er de eerste maanden van dit jaar weer bovenop gekomen. Problemen aan de aanbodzijde kunnen de prijs mogelijk nog wat verder opstuwten.

Het is voor sommigen misschien een verrassing, maar koffie is op olie na de meest verhandelde grondstof ter wereld, gemeten volgens kleinhandelsomzet. Koffie wordt op elf miljoen hectare verbouwd door 25 miljoen boeren, verspreid over vijftig verschillende landen. Er bestaan tientallen soorten koffie maar er wordt een onderverdeling gemaakt in twee hoofdsoorten, namelijk arabica en robusta.

Brazilië is de grootste koffieproducent met in 2008 een aandeel van 28 procent in de totale wereldproductie. Vietnam is de grootste producent van robusta (de bittere variant voor instantkoffie) en is wereldwijd tweede met een marktaandeel van 19 procent. Arabica wordt onder meer verhandeld in New York (ICE Futures US) en São Paulo en robusta op Euronext.liffe en in Mumbai (National Multi-Commodity Exchange of India). Andere belangrijke producenten zijn Mexico en Centraal-Amerika (samen 14%), Colombia (11%) en Indonesië (5%). Ook in Afrika (Ivoorkust, Oeganda) worden (beperkte) hoeveelheden koffie verbouwd.

De opkomst van Vietnam als koffieland is een fenomeen van het voorbije decennium. Het fors hogere aanbod ontworchtte de koffiemarkt waardoor de prijs instortte. In de periode 2001-02 kostte een pond koffie amper 40 dollarcent. Sinds 2003 heeft de markt zich stilaan hersteld en zijn vraag en aanbod weer meer in evenwicht.

De Europese Unie was vorig jaar de grootste verbruiker van koffie met een aandeel van 45 procent in de totale consumptie. De Verenigde Staten staan op de tweede plaats met 23 procent van de markt. Japan, waar

ongeveer 2 procent van de wereldbevolking woont, is een verrassende derde met een aandeel van meer dan 8 procent. De recente opmars van Azië in de koffieconsumptie is toe te schrijven aan de toenemende 'verwestering' van de leef- en eetgewoontes.

De prijsdaling van eind vorig jaar kende verschillende oorzaken die niet alleen gerelateerd waren aan koffie zelf. Een algemeen wantrouwen bij de investeerders om in welk actief dan ook te investeren, gekoppeld aan een (gedwongen) afbouw van posities om liquide middelen vrij te maken, duwde de prijs van bijna alle grondstoffen lager. Specifiek voor koffie bestond de vrees dat de economische crisis de vraag fors zou doen afnemen. Intussen werd duidelijk dat het (voorlopig althans) zo'n vaart nog niet loopt.

Rond de jaarwisseling schommelde de prijs van een pond koffie nog rond de 1 dollar maar de voorbije maanden koerste de landbouwgrondstof meer dan 30 procent

hoger. In mei bereikte de koffieprijs zelfs het hoogste niveau sinds oktober vorig jaar. De koffieprijs wordt ook ondersteund door de goedkopere dollar. De dollarindex, die de waarde van de Amerikaanse munt tegen een mandje andere wereldmunten afzet, daalde naar het laagste niveau van de voorbije zeven maanden. Een ander factor die meespeelt in het prijsherstel is het grotere investeerdersvertrouwen waardoor particuliere en institutionele beleggers weer wat minder risico-avers zijn geworden.

LAGER AANBOD VERWACHT

Uit cijfers van de International Coffee Organisation (ICO) blijkt dat de wereldwijde consumptie van koffie gemeten over een lange periode van veertig jaar (1965-2005) jaarlijks gemiddeld met ongeveer 1,7 procent stijgt. Aan de aanbodzijde is de ontwikkeling veel minder stabiel. Dat komt doordat de oogst van koffie net als vrijwel alle andere landbouwgrondstoffen sterk afhankelijk is van klimatologische omstandigheden en dus van jaar tot jaar sterk kan verschillen. Een bijkomend fenomeen is dat koffieplanten via een tweejaarlijkse cyclus vruchten opleveren waarbij een goed jaar afgewisseld wordt met een minder goede oogst.

Koffie wordt verbouwd in subtropische klimaten en het rijpingsproces bedraagt afhankelijk van de hoogte en het klimaat gemiddeld acht tot negen maanden. De eigenlijke oogst is dus beperkt tot drie à vier maanden. Tijdens het rijpingsproces is de koffieplant erg gevoelig voor vorst – gezien de hoogte waarop koffie wordt verbouwd niet uitzonderlijk – en neerslag. Het voorbije oogstjaar kwam de productie in Brazilië uit